

Kostnader för förfaranden - Polen

Här hittar du information om juridiska kostnader i Polen.

Regler om advokatarvoden och liknande

Advokater

I Polen regleras betalningen i enskilda ärenden genom lagstadgade avtal mellan advokat (adwokat) och klient. Följande faktorer kan beaktas:

- Hur komplext och omfattande det rättsliga ärendet är.
- Hur lång tid det tar att utföra uppdraget på ett ordentligt sätt.
- Advokatens erfarenhet och yrkeskompetens.
- Tidsfrister.
- Hur bråttom det är.
- Andra faktorer.

Enligt justitieministerns förordning om advokatarvoden av den 28 september 2002 (rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie) ska man ta hänsyn till följande faktorer när arvodet fastställs:

- Ärendets komplexitet och typ.
- Hur mycket arbete som krävs för att slutföra uppdraget.

Beroende på klientens materiella situation och familjesituation kan advokaten i vissa fall ta ut ett lägre arvode än vad som anges i lagen om rättegångskostnader i tvistemål (ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

I princip betalar den förlorande parten rättegångskostnaderna. Det belopp som domaren fastställer (för det arbete som advokaten har utfört) måste respektera de gränser som anges i justitieministerns förordning om advokatarvoden av den 28 september 2002. Arvodet får därför (enligt punkt 2 i förordningen) inte vara högre än minimibeloppet gånger sex, eller värdet på föremålet för tvisten. Arvodet bestäms också av målets karaktär och syfte och i vilken fas av förhandlingarna man befinner sig. I kapitel 2–5 i förordningen anges minimiarvoden för olika typer av mål.

Rättsliga ombud i övrigt

Övriga rättsliga ombud (radcy prawni) omfattas i Polen av liknande regler som de som gäller för advokater.

Exekutionstjänstemän

I polsk lag (lagen om exekutionstjänstemän och verkställighetsärenden – ustawa o komornikach sądowych i egzekucji) fastställs även arvoden för exekutionstjänstemän (komornicy).

Följande allmänna regler gäller:

I alla ekonomiska ärenden ska arvodet beräknas som en procentandel av den förmodade fordringen. När exekutionstjänstemannen driver in en fordran får det arvode som fordringsägaren betalar inte vara högre än två procent av fordringens värde. Arvodet får inte heller vara lägre än 3 procent av en genomsnittlig månadslön eller högre än detta belopp gånger 5.

Vid indrivning av en fordran tar exekutionstjänstemannen ut en avgift av gäldenären på 15 procent av fordringen. Detta belopp får samtidigt inte vara lägre än 10 procent av en genomsnittlig månadslön eller högre än detta belopp gånger 30.

I ärenden som inte rör ekonomiska frågor, dvs. när exekutionstjänstemannen säkrar och verkställer en fordran som inte är av ekonomisk art, tas ett fast arvode ut.

Fasta kostnader

Fasta kostnader för parter i tvistemål

Lagen om rättegångskostnader i tvistemål innehåller regler om avgifter och utgifter.

En avgift tas ut för varje handling som läggs fram inför domstolen, om en sådan avgift föreskrivs i lagen. Det finns tre typer av avgifter: varierande avgifter, fasta avgifter och grundavgifter.

Avgiftens storlek beror på vilken typ av mål det rör sig om: civilmål, familjemål, handelsmål etc. Man tar också hänsyn till typen av rättslig åtgärd när man fastställer kostnaderna.

Kostnaderna avser avgifter knutna till parternas, vittnens och sakkunnigas deltagande i förhandlingarna. Kostnadernas storlek beror på hur mycket **tid** och hur stora **ansträngningar** som har lagts ned i ett visst mål. Det kan röra sig om kostnader för arvoden för tolkar och översättare, kostnader för resor och uppehälle och ersättning till vittnen för förlorad arbetsförtjänst för den tid de har varit tvungna att befinna sig i domstolen. Andra kostnader som omfattas är ersättning till andra institutioner och personer, undersökning av bevismaterial, transport och skydd av djur och föremål, tid i häkte och för att göra kungörelser.

Till detta kommer **rättegångskostnaderna**. De består av själva rättegångskostnaderna, kostnader för att förbereda rättegången och åtgärder som advokaten eller det juridiska ombudet vidtar för att företräda sin klient (inklusive advokatarvode och arvode för juridisk rådgivning).

Grundregeln är att den förlorande parten ska ersätta den vinnande partens kostnader, så länge som dessa kan anses vara rimliga. Den vinnande parten måste emellertid vänta tills målet har avgjorts innan kostnaderna ersätts. Frågan om vem som ska betala rättegångskostnaderna avgörs sist i en rättegång, precis före slutdomen.

I vilket skede av ett tvistemål måste fasta kostnader betalas?

Betalningen av det belopp som ska betalas bör göras samtidigt som man lämnar in en handling till domstolen – (artikel 10 i lagen om rättegångskostnader i tvistemål).

Fasta kostnader i brottmål

Fasta kostnader för parter i brottmål

I regel saknas fasta kostnader, och kostnaderna beräknas i stället efter att domen har fallit. Beloppet beror på hur lång tid rättegången pågick, domen och de sakkunnigas arvoden. Fasta kostnader får bara tas ut när en enskild person väcker talan. Han eller hon måste då betala en fast ansökningsavgift.

I vilket skede av ett brottmål måste fasta kostnader betalas?

Fasta kostnader för parter i ett brottmål ska betalas efter en dom (som har vunnit laga kraft och är bindande för parterna).

Fasta kostnader i mål i författningsdomstolen

I artikel 424 i den **polska civilprocesslagen** anges en möjlighet att lämna in en begäran om förnyad prövning efter en dom i andra instans. Detta kan göras om en dom skadar en part och om det inte har varit möjligt att återkalla avgörandet/domen (en framställning som ifrågasätter om domen är förenlig med lagen).

En sådan begäran kan även göras om oförenligheten med lagen rör en kränkning av grundläggande bestämmelser som rör den allmänna ordningen, en kränkning av grundläggande konstitutionella, mänskliga eller medborgerliga rättigheter och domen meddelades i första instans. I så fall fastställs en obligatorisk avgift i **lagen om rättegångskostnader i tvistemål**. Det rör sig om en grundavgift på 30 polska zloty, om inte annat föreskrivs i lagen (artikel 14).

Även denna regel har undantag. Vid flera förfaranden är avgiften

- 40 zloty om framställningen om oförenlighet rör ett utomrättsligt förfarande som domstolen har inlett på eget initiativ,
- 1 000 zloty när framställningen om oförenlighet rör ett beslut från chefen för konkurrens- och konsumentskyddsmyndigheten,
- 3 000 zloty när framställningen om oförenlighet rör ett beslut från chefen för det nationella tv- och radiorådet.

I vilket skede i ett författningsmål måste kostnaderna betalas?

Grundavgifterna i ett författningsmål bör betalas när den betalningspliktiga handlingen lämnas in till domstolen (artikel 10 i lagen om rättegångskostnader i tvistemål).

Förhandsinformation som ska lämnas av advokater/juridiska ombud

Parternas rättigheter och skyldigheter

Juridiska ombud är **enligt lag** inte ansvariga för resultatet av en rättegång. De är bara skyldiga att vara noggranna och vidta alla åtgärder som behövs för att handlägga målet på ett korrekt sätt. Detta innebär även att juridiska ombud har rätt att själva välja ut information som kan gynna deras klienter.

Vissa skyldigheter anges i uppförandekoderna för advokater/juridiska ombud. Dessa har emellertid utfärdats av advokatsamfundets avdelningar och är av enbart deklarativ karaktär. Brott mot uppförandekoderna medför endast disciplinära åtgärder.

Kostnader

- Betalas av den vinnande parten.
- Betalas av den förlorande parten.

Bestämmelser om kostnader

Var hittar jag information om kostnadsbestämmelser i Polen?

Du hittar närmare information (inklusive information om kostnader) på det polska justitieministeriets webbplats. I de flesta fall tillämpas lagen om rättegångskostnader i tvistemål. Det innebär att alla som deltar i en rättegång eller söker information om rättegångskostnader lätt kan hitta de regler som gäller.

Personer som har svårt att förstå lagen om rättegångskostnader kan be sitt ombud (advokat eller juridisk rådgivare) om hjälp. Yrkesutövande advokater kan dessutom tillhandahålla information om och hjälp med olika förfaranden på ett eller flera andra språk.

På vilka språk finns information om kostnadsbestämmelser i Polen?

Denna information finns endast på polska.

Var hittar jag information om medling/förlikning?

Information om medling/förlikning finns i artiklarna 183¹–183¹⁵ i den polska civilprocesslagen. Medlars arvoden och omkostnader anges i den förordning som **justitieministeriet** antog den 30 november 2003. Rent generellt brukar emellertid medlingskostnaderna inte räknas in i rättegångskostnaderna, såvida det inte var domstolen som beordrade medlingen.

Var hittar jag mer information om kostnaderna?

Webbplats med information om kostnader

 [Polska justitieministeriets](#) webbplats är en del av den **poliska regeringens** officiella webbplats. På webbplatsen beskrivs Polens **rättsystem** och frågor som rör Polens civilrättslagstiftning, däribland rättegångskostnader. En länk på webbplatsen leder till en förklaring av kostnaderna i tvistemål (bara på polska).

Var hittar jag information om den genomsnittliga tid som olika förfaranden tar i anspråk?

Det är oerhört svårt att förutsäga hur lång tid olika förfaranden tar eftersom detta beror på hur juridiskt komplext målet är och hur komplexa de faktiska omständigheterna i målet är.

Var hittar jag information om den genomsnittliga sammanlagda kostnaden för ett visst förfarande?

Trots vad som sades ovan går det att beräkna de genomsnittliga kostnaderna för ett visst förfarande. Advokatarvodena fastställs när förfarandet inleds. Denna kostnad baseras på ett avtal mellan klienten och advokaten. När domstolen på eget initiativ utser ett juridiskt ombud regleras kostnaderna i förordningar.

Det går även att beräkna kostnaderna för själva domstolsförfarandet. Avgifterna regleras i lagen om rättegångskostnader i tvistemål och beror på värdet på föremålet för tvisten och vilken typ av mål det rör sig om (t.ex. handelsmål eller skilsmässomål). Parterna får även ta hänsyn till kostnaderna för att kalla sakkunniga.

Moms

Hur lämnas informationen?

De arvoden och kostnader som anges i lagen om rättegångskostnader i tvistemål är skattefria och därför inte momspliktiga. På rättshjälp betalas en fast momssats (23 procent).

Vilka momssatser gäller?

Gällande momssats är 22 procent. De tjänster som tillhandahålls av juridiska rådgivare och advokater beskattas på samma sätt som alla andra tjänster. Beskattningen fastställs i lagen om mervärdesskatt.

Rättshjälp

Gällande inkomstgränser i tvistemål

Personer som vill befrias från rättegångskostnader måste lämna in en formell begäran om detta. Undantag kan beviljas om de kan bevisa att de inte kan täcka kostnaderna utan att de själva eller deras familjer lider skada.

Sökande måste också lämna in en skriftlig förklaring med följande uppgifter: civilstånd, inkomster, inkomsternas ursprung och tillgångar. Om ovanstående villkor uppfylls beviljar domstolen befrielse och ger dessutom gratis rättshjälp (det **polska finansministeriet** står för kostnaderna för ett juridiskt ombud när rättegången inleds; när rättegången avslutas är den förlorande parten skyldig att på den vinnande partens begäran betala tillbaka dessa kostnader).

Gällande inkomstgränser för tilltalade i brottmål

Det finns ingen fast inkomstgräns för tilltalade. Grundregeln är att sökanden måste bevisa att han eller hon – på grund av sin familjs ekonomiska situation – har svårt att betala kostnaderna.

Gällande inkomstgränser för brottsoffer i brottmål

Det finns ingen fast inkomstgräns för brottsoffer. Brottsoffer kan få rättshjälp om han eller hon – som en av parterna i rättegången – inte kan betala kostnaderna utan att detta påverkar den ekonomiska situationen för hans eller hennes familj.

Övriga villkor för beviljande av rättshjälp till brottsoffer

Som nämndes ovan måste brottsoffret vara part i rättegången. Under förundersökningen är brottsoffret part i egenskap av brottsoffer. Vid själva rättegången måste han eller hon ges ställning som målsägande (*partie civile* på franska).

Övriga villkor för beviljande av rättshjälp till tilltalade

Det finns inga övriga villkor för att bevilja rättshjälp till tilltalade. Det finns emellertid ytterligare skäl till att bevilja rättshjälp till tilltalade. Rättshjälp är obligatoriskt om

- den tilltalade är minderårig
- den tilltalade är döv, stum eller blind
- det finns goda skäl att ifrågasätta den tilltalades mentala hälsa
- domstolen anser att det är nödvändigt och påskyndar förfarandena
- rättegången hålls i en regiondomstol som domstol i första instans, när en person är åtalad för ett grovt brott eller har frihetsberövats

- domstolsförhandlingarna sker i högsta domstolen.

Kostnadsfria domstolsförfaranden

Vid allmänt åtal i brottmål står finansministeriet för kostnaderna.

Ungdomsmål är kostnadsfria.

Kärande i vissa mål (t.ex. mål som rör underhållskyldighet, oskäligen avtalsklausuler) är befriade från rättegångskostnader (artikel 96 i förordningen om kostnader i tvistemål).

När betalar den förlorande parten den vinnande partens kostnader?

Grundregeln är att den **förlorande parten** är skyldig att ersätta de grundläggande rättegångskostnaderna och ersätta den vinnande partens advokatkostnader. De kostnader som ska betalas anges i den polska civilprocesslagen (artiklarna 98–110). Det rör sig framför allt om ersättning av kostnader för själva rättegången, transporter, förlorad arbetsförtjänst och advokatarvoden.

Arvoden för sakkunniga

Domstolen fastställer arvoden för sakkunniga. Arvodet beror på vad målet handlar om, den sakkunniges kvalifikationer, tidsåtgång och arbetets omfattning.

Arvoden för översättare och tolkar

Arvodet beror på om översättningen/tolkningen beställs av staten eller begärs av privata företag.

I förordningen om arvoden för auktoriserade översättare (antagen av **justitieministern den 25 januari 2005 – officiella tidningen 2007, nummer 41, position 265**) fastställs de arvoden som offentliga institutioner ska betala. Enligt lagen avgörs kostnaderna av följande faktorer: källspråk och målspråk (baserat på den allmänt spridda uppfattningen att det vanligtvis är lättare och därför billigare att översätta från ett främmande språk till översättarens eget språk). Övriga faktorer är terminologi och grad av specialisering.

Utanför den offentliga sektorn regleras kostnaderna vanligtvis genom avtal som upprättas mellan översättaren/tolken och hans eller hennes kund.

Källor:

- Justitieministeriets förordning om advokatarvoden av den 28 september 2002 – officiella tidningen 2002, nummer 163, position 1348.
- Lagen om rättegångskostnader i tvistemål – officiella tidningen 2005, nummer 167, position 1398.
- Justitieministerns förordning om ersättning av edsvurna översättare av den 25 januari 2005 – officiella tidningen 2007, nummer 41, position 265.

Relaterade dokument

[Polens rapport om undersökningen om insyn i kostnaderna för civilrättsliga förfaranden](#)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 11/06/2019